

ERMENİSTAN'DA KOÇARİ TÜRKÜSÜ EŞLİĞİNDE HORON TEPEN PROTESTOCULAR SARKİSYAN'I ALT ETTİ

Kemal ÇİÇEK

-

Blog No: 36
03.05.2018

Prof. Dr. Kemal Çiçek

Ermenistan Başkanlık Sisteminden Vazgeçti

Ermenistan'da son iki yıldır çok önemli siyaseti gelişmeler yaşanmaktadır. Bölgemizin aşina olduğu siyaset oyunları Ermenistan'da da oynanıyor. Koltuğunu terk etmeye yanaşmayan Cumhurbaşkanı Serj Sarkisyan oyun üstüme oyun denemekte. Hatırlarsanız Ermenistan'da 2015'te yapılan referandumla Anayasa değişikliği yapılmış ve Başkanlık Sisteminden Parlamenter Sisteme geçilmişti. (Benzetmek gibi olmasın Türkiye'deki değişikliğin tam tersi yapıldı.) Elbette bu geçiş daha fazla demokrasi ve insan hakları uğruna yapılmadı.

Anayasaya göre üçüncü kez Başkan seçilmesi olanaksız olan Karabağ doğumlu ve Hocalı katliamının baş planlayıcısı Sarkisyan, Cumhurbaşkanının yetkilerini adeta sıfırlayan ve Başbakan'a sınırsız yetkilerle tek adam iktidarının yolunu açan anayasal değişiklikleri yürürlüğe koydu. Başka bir deyişle bir daha seçilemeyecek olmasından dolayı Cumhurbaşkanlığının yürütme yetkilerini Başbakana aktaran bir sistem getirdi.

2017 Seçim Sonuçları Sürpriz Olmadı Ama

Ermenistanda Parlamento seçimleri 2 Nisan 2017 yılında yapıldı. İlginç olan bir şey de, ilk kez bu seçimde anayasada yapılan değişiklikler sayesinde, partilerin blok halinde seçimlere girmesine olanak tanındı. Seçim barajı tek başına seçime giren partiler için %5,

blok yapanlar için %7 olarak belirlendi. 101 sandalyeli Meclis için, 9 partinin tek tek veya blok olarak katıldığı seçimlerde tıpkı bizde olduğu gibi eskimeyen siyasi yüzler yarıştı. Bunlar arasında eski Cumhurbaşkanı Ter-Petrosyan, Dışişleri eski Bakanı V. Oskanyan, eski Bakanlar Seyran Ohanyan ve Raffi Hovannisian ile Taşnakların (ARF) eskimeyen lideri Gino Manoyan sayılabilir.

Ancak hemen belirtmeliyim ki seçim sonuçları beni çok şaşırttı. Zira 11 yıldır ülkeyi tek başına yöneten, başta Türkiye olmak üzere sınır komşularıyla ciddi sorunlar yaşayan, Ermenistan'ı yalnızlaştıran ve ekonomik krize sokan Sarkisyan iktidarı bana göre halk desteğini çoktandır yitirmişti. Henüz 2005 yılında Ermenistan'a yaptığım seyahat sırasında bile halkın Karabağ kökenlilerin ağırlıkta olduğu iktidara (Karabağ klanı diyorlardı) ve yolsuzluklara tepkili olduğunu gözlemlemiştim. Dolayısıyla son seçimlerde % 49,21'lük oy oranıyla Serj Sarkisyan'ın lideri olduğu Cumhuriyetçi Partinin birinci çıkması ve parlamentoda 58 milletvekiliyle temsil edilmesi beni çok şaşırtmıştı.

Bu arada kaydedelim ki Türkiye'deki algının tersine, Ermenistan'da aşırı milliyetçilerin üstlendiği Taşnak Partisi (ARF) yine sadece 103.048 (% 6,59) oy alarak 7 sandalye kazanabildi. Muhalefet bloğunun oyu ise % 27,38'de kaldı. Böylece Sarkisyan koalisyona gerek duymadan hükümeti kurabilecek çoğunluğu elde etti. Yine şaşırtıcı olan seçime katılım oranının çok düşük (% 60,86) olmasıydı. Bunun temel sebebi elbette halkın seçimlerde hile yapıldığına inanması ve iktidarın her halükarda kazanacağını düşünmesiydi.

Sarkisyan Başbakan Oldu Ama Muktedir Olamadı

Nitekim halk seçim sonuçlarına ve Cumhurbaşkanı olan Sarkisyan'ın Başbakan olarak yoluna devam etmesine isyan etti. Hâlbuki tam da planladığı gibi Sarkisyan 17 Nisan günü Ermenistan Milli Meclisi'nde yapılan özel oturumda 77 oy alarak Başbakan seçilmişti. İlginç olan bir şey de sadece Seçimlerden tek başına iktidar olarak çıkmış olan Sarkisyan değil, partisinin topyekûn protestolara hedef olmasıydı.

Sanki seçimlerde muhalefet kazanmış da hakkı gasp edilmiş gibi sokakların protestocular tarafından doldurulması da ayrıca manidardı. Ajansların geçtiği görüntülere bakılırsa hepimizin çok iyi bildiği "Koçari" türküsü eşliğinde horon teperek gösteri yapan halk, resmi binaları, havaalanlarını ve yolları bloke ederken eylemlerini yoğunlaştırdı. Sarkisyan 23 Nisan günü istifa etmek zorunda kaldı. Muhalefet lideri Nikol Paşinyan'ın genel grev çağrısı da bu istifada rol oynamış gözükmektedir. Önümüzdeki hafta, yani 8 Mayıs'ta, yeni başbakan seçilecek. Bakalım Paşinyan seçilebilecek mi?

Ermenistanda Arap Baharı Mı?

Ermenistan'ı kadife devrim veya Arap baharı benzeri bir devrim mi bekliyor sorusu da bu sıralar sıklıkla soruluyor. Şahsen Ermenistan'daki gösterilerin sözünü ettiğimiz gelişmeler ile kıyaslanması doğru değildir. Ermenistan halkı protestolarını çok barışçı bir şekilde

sürdürüyor ve kanunlar çerçevesinde hareket ediyor. Anayasa ile de bir sorunları yok gibi görünüyor. Ülkenin temel değerleri sorgulanmıyor. Sadece yolsuzluğa batmış iktidar artık istenmiyor. Bu bakımdan Ermenistan'ın protestolarını diğerleriyle kıyaslamak doğru değildir.

Kafkasyada Dengeler Korunur

Peki, bu protestolar bölgedeki dengeleri değiştirir mi? Ya da Ermenistan'ın Azerbaycan ile olan anlaşmazlıklarına etkisi ne olur? Bilindiği gibi Ermenistan Karabağ ve Azerbaycan topraklarının %20'sini fiilen işgal etmiş durumda. İşgalin hukuksuz olduğunda dünya hemfikir. Buna rağmen, kanaatimce yeni iktidar da milliyetçi duruşunu değiştirmeyecektir. Kaldı ki sembolik yetkilerle donatılmış olsa da Ermenistan'ın artık Taşnak Partisi kökenli bir Cumhurbaşkanı vardır. Bilindiği Geçen Nisan ayında yapılan seçimde Ermenistanın Londra Büyükelçisi Armen Sarkisyan yeni Cumhurbaşkanı seçildi. Bu arada altını çizmek gerekir ki Taşnak Partisi ülkede oy oranından çok daha fazla bir siyasi güce sahiptir.

Rusyanın Ağabeyliği Garanti

Diğer taraftan Başbakan kim olursa olsun Rusya ile ilişkilerde de önemli bir değişiklik beklenmemelidir. Her ne kadar Paşinyan muhalif iken Rusya'ya bağımlılığın azaltılması vs. gibi bazı söylemlerde bulunmuş ise de seçim konuşmalarında ve sokak protestolarında bu tür söylemlerden özenle uzak durması gözlerden kaçmıyor. Bu sayede protestolara Rusya'nın kayıtsız kalmasını da sağlamış oldu. Hatta Paşinyan taraftarlarına Rusya'nın protestolara müdahil olmayacağına ve içişlerine karışmayacağına dair garanti aldığını söyledi.

Paşinyan ne yapar?

Amacına ulaşır ve Başbakan seçilirse Nikol Paşinyan Batı ile daha iyi ilişkiler geliştirebilir. Muhalif liderin halk desteği onun Türkiye ile de sıcak ilişkiler geliştirmesine yardımcı olabilir. Fakat Karabağ'ın bağımsızlığının Ermenistan tarafından tanınmasını isteyen ve adım adım Ermenistana ilhakını savunan Taşnaklar ona engel olacak güçtedir. İlginç bir detay ise, Pashinyan'ın siyasi kariyerinde Sayın Cumhurbaşkanımız Erdoğan ile de çok benzerlikler taşımasıdır. Bir beden eğitimi öğretmenin oğlu olan Pashinyan, 1995 yılından muhalif söylemlerle ön plana çıkmış, 1998 yılında çıkarmaya başladığı gazete kısa zaman içinde en çok satan günlük gazete olmuştur. Gerek Robert Koçaryan ve gerekse de Sarkisyan'ın başkan olmasından sonra sokak gösterilerine liderlik yapmış bu yüzden uzun süre saklanmak zorunda kalmıştı. Nihayet 1989 yılında teslim olduğunda tutuklandı ve iki yıl kadar hapiste kaldı. 2011 yılında çıkarılan genel aftan yararlanarak serbest kalınca 2012 seçimlerine katıldı ve milletvekili olarak Meclise girmeyi başardı. Sadece kendisinin Ermenistan'ı daha demokratik ve özgür seçimlere götüreceğini ileri sürerek protestolara önderlik etti. Seçimlerde kurduğu "Çıkış Yolu" isimli ittifak ancak yüzde 7.72 oyla üçüncü

olmasına ve 9 vekillik kazanmasına rağmen halkı peşinden sürüklemesi ve Sarkisyan'ı istifaya zorlaması kim ne derse desin büyük bir başarıdır. Görelim bakalım 8 Mayıs'ta Başbakan olabilecek mi? Olacağına kesin gözle bakılıyor. Olmazsa protestolar daha ciddi boyutlara gelecek mi? Ancak her durumda madem halk desteği yoktu Sarkisyan bir yıl önce ezici bir seçim zaferine nasıl imza attı, o da ayrıca tartışma konusu olacaktır.

**_Photo:_ https://www.azerbaycan24.com

Yazar hakkında :

Atıfta bulunmak için: ÇİÇEK, Kemal. 2026. "ERMENİSTAN'DA KOÇARİ TÜRKÜSÜ EŞLİĞİNDE HORON TEPEN PROTESTOCULAR SARKİSYAN'I ALT ETTİ." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Blog No.2018 / 36. Mayıs 03. Erişim Kasım 21, 2026. https://avim.org.tr/Blog/ERMENISTAN-DA-KOCARI-TURKUSU-ESLIGINDE-HORON-TEPEN-PROTESTOCULAR-SARKISYAN-I-ALT-ETTI

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır